

Jaarstukken 2018

Versie: 5.0.0.0.0

- Het Taalmuseum Leiden, waarin gemeente de samenwerking faciliteert tussen de Universiteit Leiden, ICLON, LUCL, LIAS, LeidenGlobal en BplusC, heeft haar activiteiten verder uitgebreid. Naast verschillende publicaties, tentoonstellingen is de lancering van de website www.muurgedichten.nl i.s.m. de Stichting Tegenbeeld als bijzondere prestatie te noemen. Meer dan 100 vrijwilligers hielpen mee om informatie en verhalen rondom de Leidse muurgedichten te verzamelen en te publiceren en dit laatste te combineren met een stadswandeling;
- Het partnerschap (Convenant Student en Stad) tussen de gemeente Leiden, Leiden Marketing, de Plaatselijke Kamer van Verenigingen en de vijf grote Leidse studentenverenigingen, te weten L.S.V. Minerva, L.V.V.S Augustinus, SSR-Leiden, V.S.L. Catena en A.L.S.V. Quintus is gecontinueerd en verdiept. Voorbeelden van in 2018 gerealiseerde activiteiten zijn o.a.: diverse thematische dagen / evenementen, de Filmwedstrijd Student&Stad, het Gemeenteraadsverkiezingendebat, een Denktank (bestaande uit gedreven en maatschappelijk betrokken studenten), en in samenwerking met Leiden Marketing de cultuurskortingskaart voor studenten (de &Cultuurkaart);
- Ook in 2018 zijn verschillende publieksactiviteiten, evenementen en congressen gerealiseerd. Te noemen zijn o.a. het LIBC-publiekssymposium, Brave New World 2018, Science Café Leiden, Nacht van de leraar, Voice4Thought- en het Wavelength-festival;
- Daarnaast zijn vanuit het uitvoeringsbudget Kennisstad verschillende (kleinere) initiatieven ondersteund. Deze zijn soms relatief klein qua financiële bijdrage / sponsoring, maar zeker van belang voor het "kennis-ecosysteem" van de stad en haar inwoners. Te noemen zijn verschillende studentensymposia (waaronder de Veerstichting, AEGEE-Leiden, AIESEC) en extra bijdragen aan onderwijsinnovatie;
- Op het gebied van communicatie zijn de Nieuwsbrief Leiden Kennisstad, de NRC-bijlage "Kennisstad Leiden" en de nieuwe website www.leidensciencecity.nl te noemen.

De beschikbare middelen

Alle inspanningen zijn uitgevoerd met reguliere middelen en personele inzet die zijn opgenomen in de diverse begrotingsprogramma's. In 2018 was daarnaast een incidenteel uitvoeringsbudget Kennisstad ad € 650.000 beschikbaar, wat is aangewend voor cofinanciering van hierboven benoemde initiatieven en overige projecten uit de Samenwerkingsagenda, de gemeentelijke bijdrage in de gezamenlijke kosten van de kennismakelaar c.a. en de voorbereidende werkzaamheden in het kader van de voorbereiding van European City of Science 2022 en daarmee samenhangende activiteiten op het gebied van citizen science / Kennis als Leisure.

Een deel van de geoormerkte NUON-middelen voor duurzame investeringen op het gebied van "de kennis-economie / universitaire ontwikkelingen" zijn in 2018 tot besteding gekomen. Het betreft hier:

- € 1.650.000 euro t.b.v. het geven aanschouwend onderwijs extra duurzaamheidsvoorzieningen voor en in de nieuwbouw VMBO-Boerhaavelaan
- € 400.000 euro als bijdrage aan de huisvesting van biomedische onderzoeksgroep van TNO op het Leiden Bio Science Park waarbij de zogenoemde Accelerator Mass Spectrometer een zeer welkome aanvulling is op het brede spectrum dat het LBSP op dit moment al huisvest. Daarmee wordt bijgedragen aan een duurzame uitbouw van het Leiden Bio Science Park.

2.3.14 Bijzonder programma Transformatie Sociaal Domein

In november 2017 is het transformatiebudget verantwoord aan de Raad. Er liep in 2018 echter nog een aantal projecten door vanuit het transformatiebudget. Het ging hier bijvoorbeeld om de onderzoeken Arbeid in perspectief en leefstijl als medicijn. Tevens zijn er middelen en aandacht besteed aan projecten die te maken hebben met het helder krijgen van geldstromen. Dit betrof de projecten 'Geldstromen door de School' en 'Geldstromen door de wijk'. Ook in 2018 is ExposeYour gefinancierd vanuit de transformatiemiddelen eveneens als de versterking van het SWT. Naar aanleiding van het onderzoek van Blaauwberg is het 'Healthplatform' gestart, een netwerk dat de kennisinstellingen, maatschappelijke organisatie én maatschappelijke problematiek met elkaar moet verbinden. De totstandkoming van dit netwerk loopt door in 2019. Zoals aangekondigd in de begroting 2018 is er veel aandacht gegaan naar de preventieve activiteiten onder anderen rondom Jeugd. Hiervoor is vanuit de transformatiemiddelen een programmamanager Jeugd preventie aangetrokken. In dit project is het onderwijs en de zorg meer aan elkaar verbonden en zijn de issues rondom bijvoorbeeld initiatieven zoals LIVE (Leids Initiatief Voor Educatie) nader bekeken en geadresseerd. Het onderwerp jeugdwelzijn vanuit de jeugdpreventie wordt in 2019 opgenomen in het programma 'sterke sociale basis'. De pilots op het gebied van vroegsignalering zijn succesvol gebleken en daarom verder doorgezet. De Doorontwikkeling en de versterking van de capaciteit van de sociale wijkteams is eveneens voor een deel in 2018 nog bekostigd met transformatiemiddelen. Medio 2018 is het transformatiebudget overgegaan in de reserve Sociaal Domein.

Programmabudget sociaal domein

Om het sociaal domein is per 2018 een financieel hek gezet. Voortaan worden voor- en nadelen op het sociaal domein direct verrekend met de reserve sociaal domein, die een egaliserende functie heeft.

Het sociaal domein# is als volgt gedefinieerd:

- Programma 7 Jeugd en Onderwijs. De prestaties 7A.2.1 t/m 7A.3.1. Betreft CJG en jeugdzorg.
- Programma 9 Maatschappelijke ondersteuning.
Alle beleidsterreinen behoudens de prestatie 'Bevorderen cliëntbetrokkenheid'. Deze prestatie bestaat uit *Stimuleren wijkinitiatieven* en de diverse *Wijkvisies*.
- Programma 10 Werk en Inkomen.
De beleidsterreinen 10A Arbeidsparticipatie (inclusief DZB), 10D Schuldhulpverlening en 10B Maatschappelijke participatie en Minimabeleid behoudens de prestatie 'Kwijtschelding gemeentelijke heffingen'.

Per saldo is afgerond € 1,73 miljoen toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Dat wordt grotendeels veroorzaakt door de bij programma 10 genoemde vrijval van een ESF-subsidie (afgerond € 1,4 miljoen). Dat er een saldo van € 278.161 ontstaat, komt doordat voor een aantal budgetonderschrijdingen budgetoverhevelingen worden voorgesteld bij de bestemming van het resultaat 2018.

		begroting 2018	rekening 2018	verschil
Jeugd 7A2.1 t/m 7A3.1	lasten	29.057.395	28.712.160	345.235
Maatschappelijke ondersteuning	lasten	89.513.978	89.895.483	-381.505
Maatschappelijke ondersteuning	batens	-3.937.469	-4.284.297	346.828
Werk en Inkomen	lasten	19.778.812	19.118.474	660.338
Werk en Inkomen	batens	-3.860.464	-5.328.508	1.468.044
DZB/Arbeidsparticipatie	lasten	32.812.966	32.027.491	785.475
DZB/Arbeidsparticipatie	batens	-11.541.981	-10.325.398	-1.216.583
resultaat		151.823.237	149.815.405	2.007.832
Reserves sociaal domein#				
Reserve sociaal domein prog 7	onttrekking	-747.324	-834.005	86.681
Reserve sociaal domein prog 9	toevoeging	19.094.299	18.400.313	693.986
Reserve sociaal domein prog 9	onttrekking	-5.103.673	-4.687.265	-416.408
Reserve soc maatsch voorz	onttrekking	-233.292	-233.292	0
Reserve sociaal domein prog 10	toevoeging	4.817.319	7.001.747	-2.184.428
Reserve sociaal domein prog 10	onttrekking	-2.497.759	-2.498.753	994
DZB bedrijfsreserve	toevoeging	0	140.882	-140.882
DZB bedrijfsreserve	onttrekking	0	-293.378	293.378
Reserve zachte landing	onttrekking	-428.212	-397.879	-30.333
Reserve frictiekosten WIW	onttrekking	-125.057	-92.396	-32.661
saldo reserves		14.776.301	16.505.974	-1.729.673
saldo		166.599.538	166.321.377	278.161

Decentralisatie-uitkeringen gemeentefonds

Het sociaal domein wordt deels bekostigd door de hieronder genoemde decentralisatie -uitkeringen, die opgenomen zijn in het gemeentefonds. Daarnaast wordt een deel van het sociaal domein bekostigd doordat in het (verre) verleden toevoegingen zijn gedaan aan de algemene uitkering. Dit deel is niet nauwkeurig te bepalen. Het gaat bijvoorbeeld om de middelen die in het verleden zijn ontvangen voor de Wet Voorziening Gehandicapten (WVG). Deze middelen zijn aangewend voor vervoer- en woonvoorzieningen. In 2018 is afgerond € 2,9 miljoen hieraan besteed. De WVG-middelen zijn niet apart zichtbaar in de algemene uitkering, maar zijn ook niet opgenomen in het taakveld Zorg van de algemene uitkering.

Het resultaat van € 1.150.795 is ontstaan door de decembercirculaire van het Rijk. De toevoegingen uit de decembercirculaire kunnen niet tijdig in de programma-begroting 2018 worden opgenomen. Omdat het programma Algemene dekkingsmiddelen niet opgenomen is in het sociaal domein#, kon het voordeel niet direct worden verrekend met de reserve sociaal domein. Bij de bestemming van het resultaat 2018 zal daarom

een voorstel worden gedaan. Ook zal worden voorgesteld om het resultaat van de decembercirculaire voor zover dat betrekking heeft op het sociaal domein voortaan op te nemen in het sociaal domein#.

	begroting 2018	rekening 2018	verschil
WMO Huishoudelijke hulp	-7.415.100	-7.415.100	0
Maatschappelijke opvang en OGGZ	-7.833.265	-7.833.265	0
Gezond in de stad	-128.091	-128.091	0
Vrouwenopvang	-3.523.999	-3.594.494	70.495
Jeugd	-213.580	-213.580	0
Verhoogde asielinstroom	-70.883	-70.883	0
Decentralisatie Participatiewet	-121.602	-121.602	0
Armoedebestrijding Klijnsma-gelden	-541.434	-541.434	0
Armoede en schulden	-208.980	-270.900	61.920
Arbeid psychische beperking	-7.500	-7.500	
Bonus beschut werken	-39.500	-39.500	0
Pilot weerbaar opvoeden	-10.000	-10.670	670
Sint Maarten Binnenvest	-46.538	-46.358	-180
Matchen op werk	-37.852	-37.852	0
COC Leiden	-20.000	0	-20.000
Maatschappeling begeleiding	-331.351	-116.130	-215.221
Transformatiefonds sociaal domein Jeugd	0	-1.146.572	1.146.572
Baankansen	0	-227.500	227.500
Economische zelfstandigheid	0	-40.000	40.000
Geweld hoort nergens thuis	0	-25.000	25.000
Ondersteuning beschermd wonen	0	-25.000	25.000
Pilot verbinding participatie zorg	0	-120.000	120.000
WMO Begeleiding/Beschermd wonen	-44.227.850	-44.056.922	-170.928
Jeugdzorg	-21.584.573	-21.424.540	-160.033
Participatiewet	-25.492.214	-25.492.214	0
totaal rijksmiddelen	-111.854.312	-113.005.107	1.150.795

Samengevat

Er is per saldo € 1,73 miljoen toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Via het resultaatbestemmingsvoorstel zal conform staand beleid € 1,15 miljoen in een latere fase worden toegevoegd.

2.3.15 Bijzonder programma Duurzaamheid

Wijziging programmatische aanpak

Met de vaststelling van de Duurzaamheidsambities 2030 en de Duurzaamheidsagenda 2016-2020 is het gemeentelijk beleid en de richting voor de eerste jaren neergezet. Hierin is aangegeven dat de focus van het programma de eerste jaren gericht was op het aanjagen en creëren van bewustwording in de stad en binnen de eigen organisatie.

Het nieuwe college brengt een versnelling aan in het realiseren van de duurzame ambities ten behoeve van de duurzame verstedelijking. In de periode 2018 – 2019 is het Programma Duurzaamheid daarom door naar een 2.0 versie ontwikkeld, waarin we de focus leggen op realisatie. De volgende opgaven zijn daarbij leidend:

- Energietransitie
- Klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit
- Circulaire Economie

De focus op deze opgaven vraagt om een nieuwe benadering van de doelgroepen in de stad. We willen gericht investeren in de stad, in duurzaamheidsmaatregelen die een effectieve bijdrage leveren aan het behalen van onze doelstellingen. Dit raakt bewoners, bedrijven en instellingen, die we dan ook intensief zullen betrekken bij het inbedden van duurzaamheidsmaatregelen. Zo willen we gezamenlijk de ambities van 2030 en verder kunnen halen.

Om van duurzame verstedelijking een succes te maken, zijn grote investeringen nodig in gebiedsontwikkeling, in vergroening en in verduurzaming. Het college heeft voor zulke investeringen een fonds Duurzame Verstedelijking ingesteld. We zetten in op een zakelijke aanpak waarbij we als gemeente gericht de samenwerking met marktpartijen opzoeken.

In het laatste kwartaal van 2018 is gewerkt aan de herijking van programma Duurzaamheid. Begin 2019 heeft het college besloten om de koers van het programma om te zetten naar drie afzonderlijke programma's om de ambities te halen. Eind 2019 zullen voor de deze drie opgaven uitvoeringsprogramma's worden opgesteld om de focus en activiteiten voor de komende jaren inzichtelijk te maken. De 16 doelstellingen uit het oude programma zullen ondergebracht worden onder de drie nieuwe opgaven. De uitvoeringsprogramma's richten zich op de eerste stappen voor de langere termijn: de grootschalige opgave van het verduurzamen van onze stad, waar we als gemeente voor staan. Hierover heeft het college de raad geïnformeerd middels de brief "[Aanpak Duurzaamheidsopgaven 2019](#)" (ref: Z/19/1348277).

Vanaf 2020 zullen de verschillende opgaven verder toegelicht worden in de afzonderlijke programma's, zie onderstaande tabel.

Onderdeel programma Duurzaamheid	Ondergebracht in begrotingsprogramma
Circulaire Economie	Programma 3 Economie
Duurzame Mobiliteit	Programma 4 Bereikbaarheid
Klimaatadaptatie en vergroenen	Programma 5 Omgevingskwaliteit
Energietransitie	Programma 6 Stedelijke Ontwikkeling
Duurzame evenementen	Programma 8 Cultuur, Sport en Recreatie

Binnen de opgaven worden de thema's educatie, participatie en communicatie optimaal ingepast. Daarnaast wordt input geleverd aan de Omgevingsvisie en ruimtelijke ontwikkelingen en wordt gewerkt aan een duurzame gemeentelijke organisatie.

Wat is er bereikt in de periode 2016 – 2018?

Energietransitie o.a.

- **Verduurzaming woningen.** Bewustwording en activering van bewoners en huiseigenaren voor verduurzaming van woningen door middel van GOED.-campagne, inzet van wijkambassadeurs, energiebespaaradvies en de uitvoering van de succesvolle subsidieregeling Fonds Investeren in Thuis. Daarnaast is een plan opgesteld voor de warmtevoorziening voor Zuidwest. Ook zijn vanaf 1 juli 2018 alle nieuwbouwwoningen aardgasvrij.
- Maatwerkadviezen van Erfgoed Leiden en omstreken gericht op de **verduurzaming van de monumentale binnenstad**;
- **Verduurzaming corporaties** door middel van intensieve samenwerking binnen de prestatieafspraken.